

Bijeenkomst: Lerend MDT-onderwijsnetwerk Noord-Holland – Talland college Zaandam
06-02-2025

Aanwezigen: Michel Koopmans (Talland College), Leo Molenaar (Murmellius Gymnasium), Helle Vermeij (Nova College), Ellen Wolters (Psychologie in het Onderwijs), Veronique Kedde (Young Society), Stefan Burger (Young Society), Anique Smart (EventHands), Greetje Hoiting (MDT expertteam onderwijs), Roland Louwerse (MDT expertteam onderwijs), Wim Haveman (Landelijk Onderwijsplatform MDT), Babette Zonneveld (MDT Regiofacilitator).

Doel: verkennen van kansen, mogelijkheden en obstakels van MDT in het onderwijs. Uitwisselen van kennis en ervaringen daarin.

Kennismaking

Aan de hand van ‘langs de lijn’: plaats jezelf op een denkbeeldige lijn die loopt van ‘nog in de kinderschoenen’ tot ‘volwaardig programma’. Wat doe je, voor wie en hoe, en waarom plaats je jezelf hier op de lijn? Wat zijn je ervaringen tot nu? Struikelblokken, successen.

Één deelnemer oriënterende zich op de MDT-mogelijkheden en subsidies voor de school, één had reeds een MDT-kort gedaan en oriënteerde zich op verruiming en verbreding door middel van de verschillende varianten, één deelnemer had al meerdere ervaringen met verschillende programma's en varianten binnen het onderwijs en hoorde graag welke mogelijkheden er lagen voor het verder verrijken van burgerschap en LOB. De overige deelnemers hadden ruime ervaring met MDT binnen het onderwijs en in het bijzonder in het verrijken van het burgerschap-onderwijs met MDT.

Partnerschap en regionale ontwikkeling

Babette Zonneveld: Vanaf de zomer 2023 zijn wij bezig geweest met het vormen van regionale samenwerkingsverbanden (RSV) en het bepalen van onze regiostrategie. Onderwijs is daarin altijd een belangrijke partner geweest. Nu nog intensiever i.v.m. met onze verduurzamingsopdracht.

In Noord-Holland zijn er verschillende onderwijsinstellingen die MDT in hun onderwijsaanbod hebben opgenomen. Dat varieert van (langlopende) samenwerkingen, zoals Nova College Haarlem, Talland College Zaandam en Hoorn, en Vonk Den Helder en Schagen. Tot aan MDT-kort 2023 penvoerder zoals Talland Alkmaar i.s.m. Psychologie in het Onderwijs, Petrus Canisius College Alkmaar (VO) en gemeenten/maatschappelijke organisaties IJmond i.s.m. onderwijsinstellingen. Samenwerking met MDT-organisaties gebeurt vaak op het gebied van burgerschap en LOB.

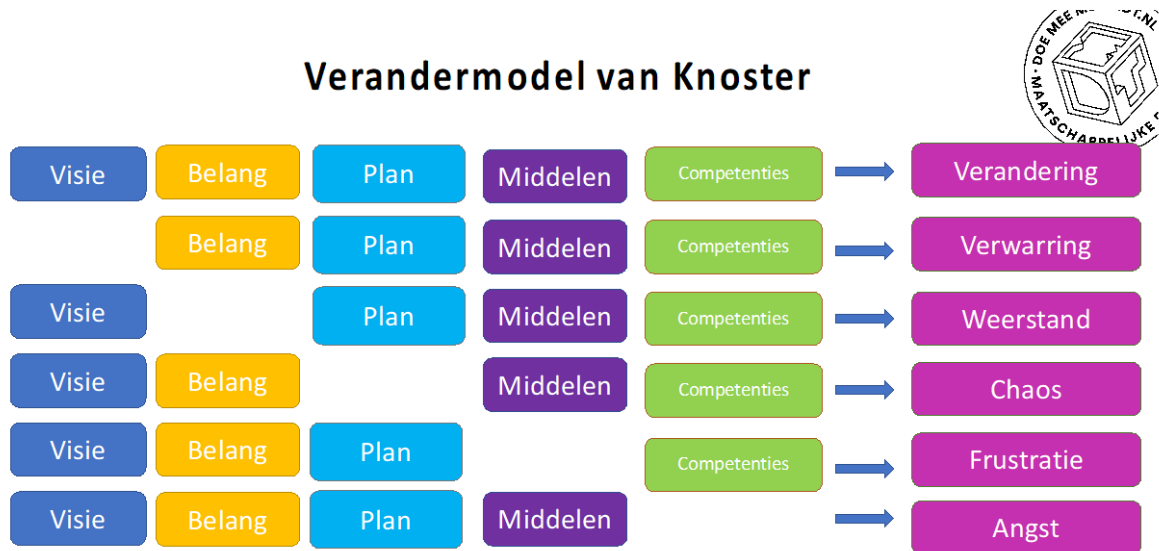
De nieuwe ZonMw subsidieregeling biedt mogelijkheden voor het onderwijs. De subsidieregeling heeft als doel dat ook in de toekomst MDT-aanbod blijft bestaan met meerwaarde voor jongeren en de samenleving.

De subsidie is dus niet bedoeld voor MDT-trajecten voor jongeren, maar wel voor nog meer krachtige samenwerking in de regio realiseren, het inbedden en verduurzamen van MDT en het opbouwen van eigenaarschap in de regio, zo ook voor onderwijs.

Meer info: <https://www.zonmw.nl/nl/subsidie/inbedding-mdt-aanbod>

Verandermodel van Knoster

Roland Louwerse: Het model helpt bij het begrijpen van veranderingsprocessen binnen organisaties. Het laat zien welke elementen nodig zijn voor een succesvolle verandering en wat er gebeurt als een van deze elementen ontbreekt.

Volgens het model zijn er vijf essentiële elementen nodig om een verandering succesvol door te voeren:

1. **Visie** – Een duidelijke en inspirerende visie geeft richting aan de verandering.
Ontbreekt visie? → Verwarring binnen de organisatie.
2. **Skills (Vaardigheden)** – Medewerkers moeten de juiste vaardigheden hebben om de verandering uit te voeren.
Ontbreken vaardigheden? → Angst en onzekerheid bij medewerkers.
3. **Incentives (Motivatie en Beloningen)** – Er moeten prikkels zijn (zoals erkenning, beloningen of intrinsieke motivatie) om medewerkers te stimuleren de verandering te omarmen.
Ontbreekt motivatie? → Weerstand en tegenwerking.
4. **Resources (Middelen)** – Er moeten voldoende middelen (tijd, budget, personeel, tools) beschikbaar zijn om de verandering door te voeren.
Ontbreken middelen? → Frustratie binnen het team.
5. **Actieplan (Een concreet plan)** – Een goed gestructureerd plan met duidelijke stappen en verantwoordelijkheden is nodig.
Ontbreekt een plan? → Een valse start of onsamenvhangende inspanningen.

Door alle factoren goed te managen, wordt weerstand geminimaliseerd en vergroot de kans op een soepele transitie.

Vraag van één van de deelnemers, is visie en belang niet hetzelfde? Doorvragen hierop brengt het inzicht dat bij hen op school er wel een onderwijsvisie is waar MDT op aansluit, maar dat het belang van zo'n programma voor het onderwijs nog lang niet door

iedereen wordt ingezien, wat implementatie stroef laat verlopen. Er is dus werk aan de winkel.

Het model, in combinatie met gepubliceerde praktijkvoorbeelden

(<https://www.mboraad.nl/praktijkvoorbeelden-landelijk-onderwijsplatform-mdt>), biedt onderwijsinstellingen handvatten bij het verrijken van hun onderwijs met MDT, daar waar dit nieuw is of een extra stimulans nodig heeft.

In gesprek

Wat kan MDT in het onderwijs opleveren?

- Openheid en meer begrip van anderen, voor anderen over de wereld. En daarbij actiever participatie, talentontwikkeling en welzijn en draagt bij aan studentsucces (in breedste zin van het woord).
- Is dit meetbaar? Merkbaar is mogelijk nog belangrijker dan meetbaar. Ook beter te onderzoeken. Beide kan worden onderzocht: minder verzuim, minder VSV, minder opstootjes, groter netwerk, meer vertrouwen in het eigen kunnen. Wel heeft het tijd nodig om te laten landen. Effect outcome zie je vaak pas na jaren, als de leerling, student al van school is.
- Volwaardig deelnemen in de maatschappij. Accuraat zelfbeeld ontwikkelen en in relatie tot anderen. Gelijkheid. Tools, netwerk, relaties.
- De impact die je maakt op anderen. Bewustwording van impact op een ander. Redzaam blijven in een veranderende wereld.
- Ontdekken van andere belevingswerelden, carrièrekansen en buiten je bubbel gaan. En wellicht kun je daardoor een studieswitch maken dat beter aansluit bij je ambitie en verwachting wat de slagingskans doet vergroten.
- Financiering voor praktijkgericht leren/ervaringsgericht leren in het onderwijs. Tijdelijke financiering om het op poten te krijgen. Mentoren staan er niet om te springen om dit zelf te gaan doen. Die hebben vooral de focus op de klas en de individuele leerprestaties. Rol docent en coach vraagt ook andere competenties, niet iedereen wil en kan dezelfde rol aannemen. MDT-aanbod en begeleiding kan daar een waardevolle aanvulling in zijn.
- Gast sprekers zijn waardevol om maatschappelijke thema's te bespreken. Ook omdat de expertise en netwerk op specifieke gebieden niet altijd bij docenten en instellingen aanwezig is.

Hoe ziet de ideale MDT-traject eruit?

- Breed en samen met elkaar, wederkerig.
- Doorlopende leerlijn (op niveau ook), bijv peers.
- Keuze in MDT-programma's.
- MDT verrijkt onderwijsprogramma: LOB, burgerschappen, andere vakken en de producten dienen als instellingsexamen en diploma-verplichting.
- Zinvol voor student, MDT niet als extra maar in plaats van (ingebed), en docent.
- Wederkerige inzet, dus van docent, begeleiders/coaches om elkaar te versterken.
- Afwisseling in leerproces. Andere personen, omgeving, methoden, reflectiemomenten.

- Zingeving -> zinvol bezig zijn, ingebed in de opleiding.
- Koppeling naar beroeps/ diplomagerichte en MDT erkent als waarde voor het (vak)diploma waarvoor de leerling / student de opleiding volgt.
- School als minisamenleving is MDT.
- Aansluiten op de belevingswereld van jongeren.
- Aansluiting op onderwijsprogramma's Entree, MDT geïntegreerd <2027.
- Nazorg inregelen, al dan niet met alumni-programma. Met name na school. Nazorg verplicht in de trant van Werk naar Duurzaam werk. Leerwerkmakelaars.
- Autonomie. Kunnen kiezen uit meerdere MDT-trajecten of binnen een MDT-traject zelf kiezen welke doe-plek en leerdoelen.
- Er is altijd ruimte voor eigen individueel traject als alternatief binnen het aanbod – of te wel autonomie en zelfregie is afgedekt
- Vast moment in de week.-> structuur & duidelijkheid, vertaald in het rooster.
- Motiveren, stimuleren en activeren.
- Groepsdynamische leerervaring gekoppeld aan individueel leerproces, met reflectiemomenten en het delen van successen.

Voorwaarden voor bestendigen MDT in het onderwijs?

- Verrijking kennis
- Tijd/ geld/ energie
- Draagvlak en korte lijnen
- Wederkerige inspanning, je doet het samen
- Organisatie/ visie
- Strategisch belegd in beleid
- Pedagogisch klimaat en stabiele groepsdynamiek -> fundament voor onderwijs
- Breed aan willen sluiten op de eigen omgeving en samenleving
- MDT erkennen als instrument

Afronding

Helaas is de tijd op en moet het prioriteren van de voorwaarden (individueel, in drietallen en plenair) voor een later moment worden geparkeerd. Wel kunnen de aanwezigen al aan de slag met het verandermodel om hun onderwijs te verrijken met MDT en daar waar nodig advies en ondersteuning inroepen van het MDT-onderwijs Experteam.

Roland bedankt alle aanwezigen, in het bijzonder Talland college voor de ontvangst en gastvrijheid, en sluit af.